

Müfit Efendi (Ahmet Müfit Kurutluoğlu) (1879-1958)

I. Dönem Kırşehir Milletvekili.

Ahmet Müfit Bey, 1879'da Kırşehir'de doğmuştur. Kırşehir Savcılı'da dini âlimler yetiştirmekle meşhur Türkmen obasından olan Müfit Bey'in babası Müftü Hacı Mahmut Efendi'dir. Kırşehir Rüştîyesini bitirdikten sonra, medrese tahsili için İstanbul'a gitmiş ve yükseköğrenimini Fatih Medresesi'nde tamamlamıştır. Medrese öğreniminden sonra, İstanbul Hukuk Mektebini de tamamlamıştır. İstanbul'da bulunduğu sürede müderrislik ve avukatlık işleri ile uğraşmıştır. Bu işlerinden sonra Çanakkale Savcılığına atanmış, 1908 de ise Yozgat Boğazlıyan Ceza Reisliğine tayin edilmiştir. Babasının vefat etmesi üzerine 1910'da memleketi Kırşehir'e dönmüş, Müftülük görevi üstlenmiştir. I. Dünya Savaşı sonrasında imzalanan Mondros Mütarekesi'ne tepki gösteren konuşmaları yüzünden İstanbul hükümeti tarafından tutuklanmıştır. Damat Ferit Paşa tarafından Divanı harbe sevk edilmiştir. Ancak kaçıp Kırşehir'e dönmeyi başarmıştır. Millî Mücadeleye başlangıcından itibaren taraftar olmuştur. Kırşehir'de bulunan müdafaa hukuk teşkilatı içerisine girmiştir. İstanbul hükümeti taraftarı olan Ankara Valisi Muhittin Paşanın Kırşehir'de faaliyet göstermesini engelleyenlerden biri olmuştur.

23 Nisan 1920'de TBMM'nin açılışında Kırşehir mebusu seçilmiştir. Kendisi gibi Millî Mücadele taraftarı olan diğer Kırşehir Milletvekili Yahya Galip Bey ile birlikte daha önce de yaptığı gibi Ankara Valisini Kırşehir'den uzak tutmuştur.

Ahmet Müfit Efendi, Mecliste çok aktif olan vekillerden biri olmuştur. Anayasa, adalet şer'îye evkaf, bütçe, tasarı ve iç tüzük komisyonlarında çalışmıştır. Sırasıyla ilk toplantı yılında şer'îye evkaf ve tasarı komisyonlarının başkanlığını, ikinci toplantı yılında da şer'îye evkaf komisyonu ile adalet komisyonu sözcüklerini yapmıştır. İzmir'in 15 Mayıs 1919'da Yunanlılar tarafından işgal edilmesinin ilk yıl dönümünde, Ankara halkının Meclisin önünde bu olayı protesto etmek için toplandıkları sırada Ahmet Müfit Efendi, Ankara halkının bu duygularına ortak olmak için mecliste bulunanları dışarıya davet etmiştir. Bu davranışıyla, Milli Mücadeleye olan bağlılığını göstermiştir. Aynı şekilde Sakarya Savaşı esnasında; 26 Ağustos tarihindeki çarpışmalar sonrasında, Yunan Ordusunun Ankara'ya çok yaklaşmasından dolayı meclisin Ankara'dan daha güvenli görülen Kayseri'ye taşınması fikrine karşı çıkmıştır. Ne olursa olsun Türk ordusunun muzaffer olacağına dair inancını dile getirmiştir. 23 Nisan gününün milli bayram olarak kabul edilmesi teklifinin, diğer Kırşehir milletvekili olan Yahya Galip Bey ile birlikte en hararetli savunucularından birisi olmuştur.

Meclisin kabul ettiği ilk kanun olarak bilinen *Ağnam Resmî Kanunu'nu* önerenlerdendir. Tasarı komisyonundaki görevi nedeniyle görüşülmekte olan tasarılar üzerinde en çok konuşan ve genel kurula aydınlatıcı bilgi veren milletvekillerinden biri olduğu görülmektedir. 10 Mayıs 1921 de Müdafaa Hukuk Grubu'nun kurulmasından sonra muhalefetteki İkinci Grupta yer almış ve grubun sözcülerinden biri olmuştur. 20 Kasım 1922'de Halife Abdülmecit Efendiye kutsal emanetleri teslim ve Meclisin kararını götüren Heyet de bulunmuştur. İstanbul'da Fatih Camiinde ilk Türkçe hutbeyi O okumuştur. Dönem içerisinde kürsüde yaptığı konuşma sayısı 242'dir. Milletvekilliği birinci dönemin sonunda sona erdiğinde Kırşehir'e dönmüş burada avukatlık yapmaya devam etmiştir. Ahmet Müfit Efendi (Kurutluoğlu), Gâzali'nin Feysal El Teflika adlı eserinin çevirisini yapmıştır. Arapça ve Farsça bilmektedir. 1958 yılında vefat etmiştir.

Bengül BOLAT

KAYNAKÇA

Resmî Kaynaklar

Türk Parlamento Tarihi, Millî Mücadele ve T.B.M.M. I. Dönem 1919 - 1923 Cilt: III. I. Dönem Milletvekillerinin Özgeçmişleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Vakfı Yay. Ankara 1994.

TBMM Zabıt Ceridesi, Devre 1, İçtima: 2, C 10, Ankara 1958.

Araştırma Eserleri

Devletimizi Kuranlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi, 65. Yıl, Ajans- Türk Matbaacılık Sanayi, Ankara 1985.

KUTAY, Cemal, **İstiklal Savaşımızın Maneviyat Ordusu**, Yelken Matbaası, İstanbul 1977.

SARIKOYUNCU, Ali, **Millî Mücadelede Din Adamları**, C.II., Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1997.

YAVUZ, Ünsal, **Atatürk İmparatorluktan Millî Devlete**, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları, Ankara 1990.

Makale ve Bildiriler

BOLAT, Bengül, "Millî Mücadele de Kırşehir in Yeri ve I TBMM Döneminde Kırşehir Milletvekilleri", **CDAT: Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi**, Yıl 2, 4, 2006, s.39-60.

ÖZÜÇETİN, Yaşar, "Türkiye Büyük Millet Meclisi, Birinci Dönem Kırşehir Mebusları (1)", **I. Kırşehir Kültür Araştırmaları Bilgi Şöleni**, 8-10 Ekim 2003, Kırşehir 2004, s.440-441.

29/03/2025 tarihinde

<https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/mufit-efendi-ahmet-mufit-kurutluoglu-1879-1958/?pdf=6638> adresinden erişilmiştir